

Čís. 6884.

Zákon o silostrojích ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.

Utrpěl-li řidič automobilu v době, kdy automobil řídil sám jeho majitel, úraz, jenž byl uznán úrazovou pojišťovnou za úraz podnikový, může se domáhati na majiteli náhrady škody pouze za podmínek §u 46 zákona o úrazovém pojištění dělnickém.

(Rozh. ze dne 9. března 1927, Rv I 1247/26.)

Žalobce byl šoférem žalovaného. V době, kdy žalovaný automobil osobně řídil, automobil se převrhl a žalobce byl těžce poraněn. Úrazová pojišťovna dělnická přiznala žalobci úrazový důchod. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Soud procesní právem dospěl na základě svých skutkových zjištění k úsudku, že žalobce, třebaž v okamžiku nehody neřídil vůz osobně, nýbrž žalovaný, byl přece i za jízdy z D., kdy od něho převzal řízení auta žalovaný, stále ve výkonu služby jako šofer žalovaného, že mu byl k ruce, mohl vždy vyzván býti, by zase řízení převzal, pokud se týče by konal jiné práce s provozem jízdy spojené, že nebyl tehdy služby jako šofer sprostěn a nejel tehdy sebou ve vlastnosti pouhého pasažera. Tomu odporovalo by již i samo tvrzení žalobcovo v žalobě, kde výslovně uvádí, že jel tehdy jako šofer u žalovaného zaměstnaný. Správně uvedl první soud, že jde tu o případ, jež má na mysli § 11 autom. zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. Žalobci byl také skutečně, jak bylo prvním soudem zjištěno, úraz pojišťovací přiznán, byl mu vyplacen důchod léčební a je mu vyplácen důchod úrazový. Podle úrazového zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z r. 1888 platícího nyní v doslovu zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 207 sb. z. a n. jsou dělníci podniků úrazovému pojištění podrobených pojištění proti úrazům ze samého zákona (§ 1), nárok jejich na náhradu vzniká úrazem (§§ 5 a 6). Podnikatel jest zaměstnanci takovému jen v jediném případě práv, to jest tehdy, způsobil-li úraz jeho úmyslně (§ 46 slova: »toliko tenkrát« mají právo), při čemž omezuje se tento nárok dělníkův proti podnikateli jen na to, oč mu podle občanského zákona v poměru k úrazovému zákonu více přísluší. Jinak je podnikatel veškeré povinnosti k dělníku z úrazu sprostěn, což souhlasí s účelem zákona, by jednak dělník se svými nároky náhradními nebyl závislým od majetkových poměrů podnikatelových, jež mohou ztroskotati, jednak, by podnikatel nenesl risiko úrazu, nýbrž sprostil se ho placením předepsaného pojistného. Proto, i když žalovaný žalobci vzhledem na utrpený jím úraz sám také ještě nějaké peněžité částky poskytoval nebo i na bolestném něco dáti slíbil, nemůže z toho žalobce pro sebe nic dovozovati, zejména ne nějaké uznání povinnosti jeho k náhradě škody z utrpeného úrazu. Nerozhodným zůstává proto v souzeném případě, zda uplatňuje žalobce žalobní nárok proti žalovanému jako majiteli auta,

či jako jeho řidiči, zákon automobilový také nečiní v §u 11 rozdílu mezi žalobami na majitele a na něho jako řidiče automobilu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací důvod podle §u 503 čís. 4 c. ř. s. vidí dovolatel v tom, že odvolací soud uznal, že žalobce nemá práva na žalovaném požadovati náhradu škody, poněvadž úraz utrpěl jako řidič auta žalovaného a že proto úraz jeho jest úrazem podnikovým, za jehož následky by žalovaný podle zákona úrazového ručil jen tehdy, kdyby úraz žalobcův byl způsobil úmyslně (§ 46 zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 a ze dne 10. dubna 1919, čís. 207 sb. z. a n.) a že ani z důvodu žalobcem tvrzeného uznání se strany žalovaného nárok žalobcův na náhradu škody není opodstatněn. Dovolací důvod není opodstatněn. Soud dovolací shledává v obou těchto směrech právní posouzení věci soudem odvolacím bezvadným a poukazuje proto dovolatele především na správné, stavu věci a zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku. Dle zjištění soudu první stolice soudem odvolacím přejatého zůstal žalobce, když přijeli na Sv. Horu a hosté žalovaného a jeho manželka odešli do kostela, jako šofér u automobilu a konal proto službu šoféra. Úrazovou pojišťovnou dělnickou pro Čechy v Praze byl úraz žalobcův uznán úrazem podnikovým a jemu z důvodu úrazu přiznán jak důchod léčební, tak i důchod úrazový, který se mu dosud vyplácí. Tato zjištění soudu odvolacího odůvodňují plně úsudek, že žalobce jel tehdy v automobilu žalovaného, i když automobil řídil sám žalovaný jako šofér a že proto úraz utrpěl ve výkonu své služby při provozu silostroje, takže podle §u 11 aut. zák. nemá nároku na náhradu škody proti žalovanému, dokud nedokáže, že žalovaný jeho úraz přivodil úmyslně (§ 46 zák. o dělnickém úrazovém pojištění). Toho však žalobce za sporu ani netvrdil, tím méně prokázal. Úvahy žalobcovy o účelu zvláštních zákonů (zákona automobilového a úrazového) a poukaz jeho na právní cit nemůže na věci nic měniti, když ustanovení zákonů, které zde přicházejí v úvahu, jsou jasná a smysl jejich soudem odvolacím správně byl vyložen. Když žalobce podle předpisu zákona o dělnickém úrazovém pojištění neměl proti žalovanému nároku na náhradu škody, bylo vše, co žalovaný žalobci po čas jeho nemoci po úrazu poskytl nad to, co dostával žalobce od úrazové pojišťovny, aktem liberalit y a žalovaný byl si toho vědom. To plyne ze skutečnosti, že úraz žalobcův jako úraz podnikový ohlásil úrazové pojišťovně. Nemohlo proto prohlášení žalovaného žalobcem tvrzené, že mu žalovaný slíbil po úrazu zaplatiti bolestné a škodu, býti ničím jiným, než slibem darovacím, pro nedostatek formy notářského spisu neplatným. Nelze proto v tomto prohlášení žalovaného nehledě k nedostatku předepsané formy, spatřovati uznání, zavazující žalovaného samostatně k náhradě škody.